

Οι Τρεις Ιεράρχες για την Ειρήνη και για τον Πόλεμο (Ανδρέας Αργυρόπουλος, Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σε μια εποχή σαν την δική μας, όπου εκατομμύρια δολάρια δαπανώνται καθημερινά για πολεμικούς εξοπλισμούς, ενώ την ίδια στιγμή εκατομμύρια συνάνθρωποί μας αφανίζονται από την πείνα και τις αρρώστιες, ο λόγος των Τριών Ιεραρχών για τον πόλεμο και την ειρήνη, είναι πιο επίκαιρος από ποτέ. Το ερώτημα είναι: Ποιος τον ακούει;

Στην Ορθόδοξη πίστη και διδασκαλία, η ειρήνη είναι χάρισμα και δωρεά του Αγ. Πνεύματος, δώρο δηλαδή του ίδιου του Θεού στο εκλεκτό των δημιουργημάτων Του, στον άνθρωπο. Όπως μας λέει ο Απ. Παύλος «ο δε καρπός του Πνεύματος εστίν αγάπη, χαρά, Ειρήνη». Ο Μ. Βασίλειος θεωρεί την ειρήνη «ουράνιο δώρο του Χριστού προς τους πιστούς». Ο Χριστός είναι για μας ο «άρχων της Ειρήνης». Στην επί του όρους ομιλία Του, στους «Μακαρισμούς», οι ειρηνοποιοί αποκαλούνται «μακάριοι, ευλογημένοι, ευτυχισμένοι, άξιοι για τη Βασιλεία του Θεού», και θα ονομαστούν, όπως αναφέρει ο Ματθαίος, «παιδιά του Θεού» (Ματθ. ε', 9). Στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη, συναντάμε δεκάδες αναφορές στην ειρήνη.

Στη Θεία Λειτουργία, που αποτελεί το κέντρο της χριστιανικής λατρείας, οι ευχές για την ειρήνη είναι συνεχείς. Μιας και η επικράτησή της πρέπει να είναι μέλημα όλων μας («υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου», «υπέρ της άνωθεν ειρήνης», «τα έθνη πράυνον τον κόσμον ειρήνευσον», «εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν» κ.λπ.). Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει: «Τίποτα δεν αξίζει όσο η ειρήνη και η ομόνοια. Γι' αυτό και όταν εισέρχεται ο Επίσκοπος, δεν ανεβαίνει στο θρόνο, πριν τους ευλογήσει όλους, για να έχουν ειρήνη, και αφού σηκωθεί, δεν αρχίζει το κήρυγμα, πριν δώσει σε όλους την ειρήνη. Οι ιερείς πάλι, όταν πρόκειται να ευλογήσουν, προηγουμένως εύχονται ειρήνη και ύστερα αρχίζουν την ευλογία. Ο διάκονος, τέλος, προτρέποντας τους πιστούς να προσευχηθούν, μαζί με τα άλλα τους παρακινεί στην αίτηση και για το εξής: να ζητούν άγγελο ειρήνης, και ειρηνική πορεία ζωής.

Ακόμα, όταν τους κατευοδώνει στο τέλος της Λειτουργίας, αυτό τους εύχεται, λέγοντας τους να πορευθούν ειρηνικά. Με δύο λόγια, τίποτα δεν επιτρέπεται, ούτε να πούμε ούτε να πράξουμε, χωρίς την ειρήνη. Αυτή είναι η μητέρα μας, αυτή μας ανέθρεψε, περιβάλλοντάς μας με πολλή αγάπη και επιμέλεια» (PG 48, 870).

Η ειρήνη στους Τρεις Ιεράρχες

Οι Τρεις Ιεράρχες δεν διστάζουν να μιλήσουν ανοιχτά και να καταγγείλουν τους υπεύθυνους των συγκρούσεων και των πολέμων. Για τον Χρυσόστομο, η πλεονεξία των πλουσίων, που έχει σαν συνέπεια την ανισοκατανομή των αγαθών, είναι η αιτία των κοινωνικών συγκρούσεων. Δεν είναι του Θεού «η γη και το πλήρωμα

αυτής» (Ψαλμ. κγ', 1).

Αν λοιπόν όσα έχουμε ανήκουν στο Θεό, που είναι ο ίδιος για όλους μας, άρα ανήκουν και στους συνανθρώπους μας. «Κοίταξε, σε παρακαλώ, το σχέδιο του Θεού. Έφτιαξε πολλά πράγματα κοινά, για να φιλοτιμηθεί το γένος των ανθρώπων βλέποντάς τα. Έτσι, τον αέρα, τον ήλιο, το νερό, τη γη, τον ουρανό, τη θάλασσα, το φως, τ' αστέρια, τα έδωσε να τα χαίρονται όλοι το ίδιο, σαν αδέλφια. Τα ίδια μάτια έδωσε σε όλους, το ίδιο σώμα, την ίδια ψυχή, όλα όμοια είναι φτιαγμένα... Πρόσεξε λοιπόν, ότι οι άνθρωποι δεν μαλώνουν για τα κοινά πράγματα, αλλ' αντίθετα ζουν ειρηνικά. Όταν, όμως, κάποιος επιχειρήσει ν' αρπάξει κάτι και να το κάνει δικό του, αρχίζει ο τσακωμός, σαν και η ίδια η φύση να αγανακτεί. Γιατί, ενώ ο Θεός με κάθε τρόπο μας αδελφώνει, εμείς, εν τούτοις, τσακωνόμαστε και χωριζόμαστε και αρπάζουμε για ιδιοκτησία και λέμε “το δικό μου” και “το δικό σου”, αυτές τις ψυχρές λέξεις. Έτσι ξεσπούν οι πόλεμοι, έτσι γεννιέται η αδικία στους ανθρώπους...» (Ομιλία 12 στην προς Τιμόθεον Α', PG 62, 563'562).

[Συνεχίζεται]